

AVOCATUL POPORULUI

ORDIN nr. 51

din 07 octombrie 2013

În temeiul Hotărârii Parlamentului României nr. 3 din 22 ianuarie 2013 pentru numirea în funcție a Avocatului Poporului;

- având în vedere dispozițiile art. 13 alin. (1) lit. a)-f), lit. i¹) și j) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

- față de prevederile art. 4 alin. (1) lit. a), b) și m), art. 5, art. 14, art. 15 și art. 16-25 din Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

- în vederea bunei desfășurări a activității personalului instituției Avocatul Poporului,

Avocatul Poporului emite următorul:

ORDIN

Art. 1- Se aprobă **Procedura soluționării petițiilor înregistrate la instituția Avocatul Poporului și Procedura operațională privind circuitul petițiilor, anexate prezentului ordin, dezbătute în ședința Consiliului Consultativ din data de 25.09.2013.**

Art. 2. Prevederile prezentului Ordin vor fi aduse la îndeplinire de Biroul resurse umane și de către adjuncții Avocatului Poporului.

Art. 3- Începând cu data intrării în vigoare a prezentului ordin, orice alte dispoziții contrare își încetează aplicabilitatea.

Avocatul Poporului,
Prof. univ. dr. Anastasiu Crișu

București, 7 octombrie 2013

AVOCATUL POPORULUI

PROCEDURA SOLUȚIONĂRII PETIȚIILOR ÎNREGISTRATE LA INSTITUȚIA AVOCATUL POPORULUI

Petițiile transmise instituției Avocatul Poporului prin poștă (inclusiv cea electronică) sau prin fax, precum și cele depuse personal sau prin mandatar se depun la registratură, unde, în aceeași zi, sunt înregistrate în registrul general de intrare-ieșire a corespondenței, primesc număr și dată de înregistrare, după care sunt repartizate pe domenii de specializare (activitate) de o persoană (în prezent un adjunct al Avocatului Poporului) desemnată în acest scop pentru a fi examinate și soluționate, în funcție de obiect. Petițiile se înregistrează și în sistem electronic de către personalul de la registratură.

Termen de soluționare: 30 de zile de la data înregistrării petiției.

A. Demersuri premergătoare soluționării petițiilor

Titularul căruia i-a fost repartizată lucrarea examinează petiția și verifică îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege.

În cazul petițiilor adresate instituției Avocatul Poporului prin intermediul poștei electronice (e-mail), dacă acestea nu îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 15 alin. (1) din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, odată cu răspunsul formulat în privința petiției, transmis tot prin intermediul poștei electronice, i se va pune în vedere petiționarului, în temeiul art. 15 alin. (3) din lege, ca în situația unei alte petiții adresate instituției Avocatul Poporului, să comunice, după caz, datele sale de identificare, dreptul încălcat, autoritatea reclamată și dovada întârzierii sau a refuzului administrației publice de a soluționa legal petiția.

Dacă din petiția astfel formulată reiese că sunt necesare verificări (demersuri) la autoritățile publice reclamate, înainte de a se proceda astfel, se va solicita petentului, tot electronic, completarea petiției cu respectarea cerințelor prevăzute de lege (datele de identificare, dovada demersurilor întreprinse, etc).

Titularul lucrării verifică dacă petentul s-a mai adresat instituției Avocatul Poporului cu petiții având același obiect, pentru a evita situația formulării mai multor răspunsuri privind aceeași problemă. În cazul în care un petiționar adresează, *în același timp*, mai multe petiții, sesizând aceeași problemă, acestea se vor **conexa**, petentul urmând să primească un singur răspuns, care trebuie să facă referire la toate petițiile primite. În cazul în care, *după trimiterea răspunsului*, petentul revine cu o altă petiție, cu același conținut, fără a aduce noi dovezi, petentului i se va comunica că ne menținem punctul de vedere transmis anterior, cu precizarea că dacă petițiile ulterioare având același obiect nu vor fi însoțite de noi dovezi, acestea vor fi clasate. Clasarea se decide de Adjunctul Avocatului Poporului care coordonează domeniul de specializare.

Avocatul Poporului se poate sesiza din oficiu, atunci când află, prin orice mijloace, că au fost încălcate drepturile sau libertățile persoanelor fizice. Sesizarea din oficiu se înregistrează în registrul general de intrare-ieșire a corespondenței, în sistemul electronic și în registrul de sesizări din oficiu, urmând procedura soluționării petiției. Procedura desfășurată ca urmare a sesizării din oficiu încetează și la solicitarea persoanei lezate în drepturile și libertățile sale.

B. Soluționarea petițiilor

După efectuarea verificărilor menționate, titularul lucrării analizează petiția și înscrisurile anexate acesteia, apoi propune un proiect de răspuns, pe care îl supune spre analiză și avizare Adjunctului Avocatului Poporului care coordonează domeniul de specializare din care face parte. Astfel:

~~Aplicarea regulilor privind...~~

B.1. Categoriile de petiții

I. petițiile care intră în sfera de activitate a instituției Avocatul Poporului trebuie să aibă ca obiect încălcarea drepturilor sau libertăților persoanelor fizice de autorități ale administrației publice sau regii autonome. Sunt asimilate în categoria actelor administrative tăcerea organelor administrației publice și emiterea tardivă a actelor.

În acest context, menționăm art. 18 din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în baza căruia instituția Avocatul Poporului, fără a se implica pe fondul cauzei, respectând în acest fel independența justiției, poate soluționa petițiile privind nerespectarea prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituția României, privind dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

Fac obiectul de activitate al instituției Avocatul Poporului și petițiile formulate de societăți comerciale, asociații sau persoane juridice care sesizează încălcări ale drepturilor și libertăților persoanelor fizice prin acte ale autorităților administrației publice, conform art. 14 alin. (1) din lege.

Totodată, în această categorie vor fi incluse și petițiile având ca obiect solicitarea ridicării direct de către Avocatul Poporului a excepțiilor de neconstituționalitate a unei legi sau ordonanțe, în temeiul art. 146 lit. d) din Constituție, precum și promovarea de către Avocatul Poporului a recursului în interesul legii, petiții a căror soluționare este prevăzută în Anexele nr. 1 și nr. 2 ale prezentei.

II. petițiile formulate în temeiul Legii nr. 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public se soluționează de către adjunctul Avocatului Poporului (desemnat în acest sens de Avocatul Poporului) în colaborare, după caz, cu directorul coordonator.

Termen de soluționare: potrivit art. 7 alin. (2) din Legea nr. 544/2001, refuzul comunicării informațiilor solicitate se motivează și se comunică în termen de 5 zile de la primirea petițiilor. Potrivit art. 7 alin. (1) din actul normativ menționat, autoritățile și instituțiile publice au obligația să răspundă în scris la solicitarea informațiilor de interes public în termen de 10 zile sau, după caz, în cel mult 30 de zile de la înregistrarea solicitării, în funcție de dificultate, complexitate, volumul lucrărilor documentare și de urgența solicitării. În cazul în care durata necesară pentru identificarea și difuzarea informației solicitate depășește 10 zile, răspunsul va fi comunicat solicitantului în maximum 30 de zile, cu condiția înștiințării acestuia în scris despre acest fapt în termen de 10 zile.

Pentru evidența petițiilor prin care se solicită informații de interes public se va înființa registrul solicitărilor de informații de interes public.

III. petițiile prin care se solicită audiență la adjuncții Avocatului Poporului sau la Avocatul Poporului. Petiționarii vor depune o cerere referitoare la problemele reclamate, urmând a li se comunica data la care adjunctul Avocatului Poporului le poate acorda audiența. După acordarea audienței de către personalul de specialitate, persoanele nemulțumite pot solicita motivat acordarea de audiențe la adjunctul Avocatului Poporului specializat în problema sesizată. Dacă, după parcurgerea procedurii menționate, petiționarii solicită audiență la Avocatul Poporului, aceștia vor fi îndrumați să formuleze în scris o cerere motivată, urmând ca Avocatul Poporului să decidă asupra temeiniciei cererii și acordării audienței. Pentru cazuri deosebite, Avocatul Poporului și adjuncții acestuia pot acorda audiențe direct, fără îndeplinirea acestor proceduri.

Pentru evidența audiențelor acordate de adjuncții Avocatului Poporului și de către Avocatul Poporului se vor realiza registre speciale în acest scop.

IV. petițiile care nu fac obiectul de activitate al instituției Avocatul Poporului

Din această categorie de petiții fac parte:

- petițiile prevăzute de art. 15 alin. (4) din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- petițiile prevăzute de art. 15 alin. (2) din lege;

- petițiile formulate de autoritățile sau instituțiile publice, partidele politice, sindicate, persoane juridice, asociații sau organizații, prin care se solicită sprijin pentru soluționarea unor probleme proprii.

* în toate cazurile în care petiția nu intră în competența legală de soluționare a instituției Avocatul Poporului, răspunsul va conține informații și îndrumări (fără a avea însă conținutul unor consultații juridice) de natură a-l sprijini pe petent în soluționarea problemelor sesizate.

* în cazul petițiilor în care se reclamă fapte de corupție, petenții vor fi îndrumați să formuleze plângere penală la organele de urmărire penală, iar înregistrarea acestor petiții se va realiza de către o persoană desemnată din grupul de lucru pentru implementarea SNA 2012–2015, într-un **registru special** constituit la nivelul instituției. **Evidența faptelor de corupție se va realiza și cu prilejul acordării audiențelor, prin completarea rubricii „Observații” din registrul de audiențe.**

V. petițiile în care sunt contestate răspunsurile comunicate de instituția Avocatul Poporului

În cazul petenților care își exprimă nemulțumirea față de modul de soluționare a petițiilor formulate, acestea se vor repartiza spre soluționare de către Adjunctul Avocatului Poporului unui alt titular decât cel care a soluționat petiția. Pentru soluționarea acestor petiții, petiționarul poate fi invitat pentru acordarea unei audiențe de către Adjunctul Avocatului Poporului de la domeniul de activitate în care a fost soluționată petiția sau i se răspunde că ne menținem punctul de vedere comunicat anterior.

B.2. Demersuri întreprinse

Demersurile întreprinse în vederea soluționării petițiilor care fac obiectul de activitate al instituției Avocatul Poporului:

1. Efectuarea de cercetări preliminare prin solicitarea de informații sau efectuarea de anchete, cu aprobarea adjunctului Avocatului Poporului care coordonează domeniul de specializare deschide un dosar și poate să întreprindă următoarele demersuri:

▶ **să solicite informații** de la petiționar sau de la autoritatea administrației publice în cauză, potrivit art. 4 și art. 15 alin. (3) din Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Informațiile pot fi solicitate și telefonic, urmând ca titularul lucrării să întocmească o **Notă telefonică** supusă avizării Adjunctului Avocatului Poporului.

▶ **să efectueze anchete**. Titularul lucrării face această propunere și o supune spre avizare Adjunctului Avocatului Poporului. Avocatul Poporului aprobă efectuarea anchetei și împuternicește persoanele care o vor efectua.

Termen: 30 de zile de la data înregistrării petiției, pentru efectuarea cercetărilor preliminare sau anchetei, ca prime demersuri pentru soluționarea petiției.

2. Solicitarea adresată de Avocatul Poporului autorității publice privind reformarea/revocarea actului administrativ ilegal sau emiterea unei recomandări, potrivit art. 23 din lege.

3. Sesizarea autorității publice ierarhic superioare

În cazul în care autoritatea administrației publice sau funcționarul public nu înlătură, în termen **de 30 de zile de la data sesizării**, ilegalitățile comise, Avocatul Poporului se adresează autorităților administrației publice ierarhic superioare, care sunt datoare să comunice Avocatului Poporului, **în termen de 45 de zile**, măsurile luate.

Dacă autoritatea publică sau funcționarul public aparține administrației publice locale, Avocatul Poporului se adresează prefectului. De la data sesizării prefectului județului curge un nou termen de 45 de zile.

Avocatul Poporului este îndreptățit să sesizeze Guvernul cu privire la orice act sau fapt administrativ ilegal al administrației publice centrale și al prefectilor. Neadoptarea de către Guvern, *în termen de cel mult 20 de zile*, a măsurilor privitoare la ilegalitatea actelor sau faptelor administrative semnalate de Avocatul Poporului se comunică Parlamentului.

* În cazul petițiilor care fac obiectul de activitate al instituției Avocatul Poporului în care se efectuează sesizări la autoritățile publice sau anchete se deschide un dosar care va purta numărul de înregistrare al petiției, fiind înregistrat în registrul de dosare.

4. Comunicarea răspunsului către petent și închiderea dosarului

Potentul va fi informat despre fiecare demers întreprins la autoritățile publice pentru soluționarea petiției, și implicit asupra modului de finalizare a demersurilor la autoritățile publice sesizate, prin adresă semnată de adjunctul Avocatului Poporului care coordonează domeniul de activitate.

Titularul lucrării procedează la **închiderea** dosarului, pe baza unui referat de arhivare, semnat de adjunctul Avocatului Poporului care coordonează domeniul de activitate, referat în baza căruia registratura procedează la operarea în registrul de dosare a mențiunii de închidere a dosarului.

Avocatul Poporului sau o persoană desemnată de către acesta, ca urmare a unei sesizări sau din oficiu, poate verifica temeinicia închiderii dosarului.

* Procedurile mai sus menționate sunt aplicabile și birourilor teritoriale, cu precizarea că în cazul petițiilor transmise spre competență soluționare sediului central al instituției Avocatul Poporului (spre exemplu, petițiile în care se solicită ridicarea directă de către Avocatul Poporului a excepției de neconstituționalitate, promovarea recursului în interesul legii), acestea nu vor mai intra în calculul statistic al birourilor teritoriale, excepție făcând cele în care se efectuează numai unele demersuri pentru soluționarea dosarelor de către domeniile de activitate din cadrul sediului central al instituției Avocatul Poporului.

PROCEDURA EFECTUĂRII ANCHETEI

Procedura efectuării anchetei proprii de către Avocatul Poporului poate fi structurată în trei etape, respectiv: demersurile anterioare efectuării anchetei, derularea anchetei și valorificarea informațiilor obținute cu prilejul anchetei efectuate.

I. Demersurile anterioare efectuării anchetei

Titularul lucrării propune spre avizare Adjunctului Avocatului Poporului efectuarea **anchetei**, care va fi supusă spre aprobare Avocatului Poporului sub forma unei Note.

În cuprinsul Notei, titularul lucrării prezintă: obiectul petiției; susținerile petentului raportate la actele și informațiile rezultate fie din actele anexate petiției, fie obținute de instituția Avocatul Poporului cu ocazia cercetării preliminare, argumentând în fapt și în drept necesitatea efectuării anchetei, **precum și numele persoanelor care vor participa la aceasta**. La toate anchetele efectuate de instituția Avocatul Poporului (sediul din București și județele care aparțin de sediul central) va participa **adjunctul Avocatului Poporului care coordonează domeniul de activitate sau o persoană desemnată de acesta împreună cu un consilier sau expert, după caz, din cadrul instituției**. În cazul anchetelor efectuate la nivelul birourilor teritoriale vor participa coordonatorul biroului teritorial respectiv împreună cu un expert/consilier.

După aprobarea anchetei, titularul lucrării, cu acordul adjunctului Avocatului Poporului va stabili împreună cu autoritatea administrației publice la care va avea loc ancheta, data și ora desfășurării acesteia, după care va înainta Avocatului Poporului spre semnare, în dublu exemplar, **împuternicirile**.

Ancheta va fi înregistrată în Registrul de anchete.

II. Derularea anchetei

Persoanele desemnate să efectueze ancheta se prezintă la autoritatea administrației publice la data anunțată, în baza **împuternicirii** Avocatului Poporului și a **legitimației de serviciu**.

Cu această ocazie, va fi prezentat cazul sub toate aspectele, prin raportare atât la susținerile petentului cât și la actele anexate de acesta sau furnizate de autoritatea administrației publice, cu ocazia cercetărilor preliminare efectuate de instituția Avocatul Poporului.

În continuare, se va solicita punctul de vedere al autorității administrației publice la care se efectuează ancheta în legătură cu cazul și se vor solicita documentele în baza cărora aceasta își întemeiază punctul de vedere, respectiv menționarea prevederilor legale care au stat la baza acestuia.

Cu ocazia efectuării anchetei, se pot consemna orice informații necesare anchetei, se pot audia și se pot lua declarații de la conducătorii autorităților administrației publice și de la orice funcționar care poate da informațiile necesare soluționării petiției. La sfârșitul anchetei se va întocmi o **Notă privind desfășurarea anchetei**, care va fi semnată atât de către reprezentanții instituției Avocatul Poporului, cât și de către reprezentanții autorității publice cu care s-a discutat cu prilejul anchetei efectuate, urmând a fi **înregistrată atât la autoritatea sesizată, cât și la instituția Avocatul Poporului**.

III. Valorificarea informațiilor obținute cu prilejul anchetei

Persoanele care au participat la anchetă întocmesc o **Notă** prin care prezintă Avocatului Poporului rezultatele acesteia, Notă ce va fi avizată de adjunctul Avocatului Poporului care coordonează activitatea domeniului de specializare în care a fost repartizată petiția.

Nota va cuprinde: informațiile obținute de la autoritatea administrației publice la care s-a efectuat ancheta și punctul de vedere al acesteia, aspectele rezultate din analiza documentelor sau ale actelor normative la care s-a raportat autoritatea administrației publice în soluționarea cazului, punctul de vedere al instituției Avocatul Poporului și concluziile, sub forma unor propuneri: a) fie de continuare a dosarului, prin: emiterea unei recomandări, dacă se constată o încălcare a drepturilor sau libertăților cetățenești ale petiționarului; prin întocmirea unui Raport special conținând cele constatate, președinților celor două Camere ale Parlamentului sau, după caz, primului-ministru, dacă constată, cu prilejul cercetărilor întreprinse, lacune în legislație sau cazuri grave de corupție ori de nerespectare a legilor țării; prin formularea unei acțiuni în contencios administrativ (Anexa nr. 3); b) fie de închidere a dosarului, dacă afirmațiile petentului nu se confirmă.

În situația în care autoritatea administrației publice își însușește recomandarea, Avocatul Poporului sau persoana desemnată de acesta aprobă propunerea de închidere a dosarului. În caz contrar, Avocatul Poporului va proceda la sesizarea autorităților ierarhic superioare. În ambele cazuri rezultatele finale se aduc la cunoștință petiționarului.

Evidența recomandărilor emise de Avocatul Poporului va fi ținută într-un registru special, de un referent, care va urmări modul în care autoritatea și-a însușit recomandarea.

Dacă referentul desemnat constată că în termen de 30 de zile de la emiterea recomandării autoritatea nu a răspuns, va informa titularul lucrării. Acesta va prezenta Avocatului Poporului o Notă privind demersurile ce vor fi efectuate în continuare.

Avocatul Poporului poate întrerupe efectuarea anchetei ori de câte ori constată că petiția a fost soluționată amiabil sau că au încetat temeiurile pentru care a fost dispusă. Încetarea procedurii se aduce la cunoștință petiționarului.

Anchetele în urma cărora petiționarii și-au valorificat drepturile, vor fi mediatizate, cu aprobarea Avocatului Poporului, pe site-ul instituției sau în mijloacele media centrale sau locale.

La nivelul instituției Avocatul Poporului, în scop statistic se vor ține următoarele registre speciale:

- registrul sesizărilor din oficiu;
- registrul de dosare, anchete;

- registrul petițiilor referitoare la: ridicarea directă a excepțiilor de neconstituționalitate, promovarea recursului în interesul legii, promovarea acțiunii în contencios administrativ, fapte de corupție;
- registrul petițiilor în care se solicită audiență la Avocatul Poporului sau la adjuncții Avocatului Poporului;
- registrul solicitărilor de informații de interes public;
- registrul consemnării recomandărilor emise de Avocatul Poporului.

ANEXA nr. 1 – Procedura soluționării petițiilor prin care se solicită Avocatului Poporului să ridice direct excepția de neconstituționalitate a unei legi sau ordonanțe

Petițiile primite în vederea ridicării directe a excepției de neconstituționalitate sunt înregistrate în registrul general de intrare-ieșire a corespondenței și în registrul de excepții de neconstituționalitate constituit la nivelul instituției sunt repartizate adjuncților Avocatului Poporului.

Adjuncții Avocatului Poporului organizează activitatea referitoare la analiza și soluționarea petițiilor prin care se solicită ridicarea directă a excepțiilor de neconstituționalitate în domeniile de activitate pe care le coordonează, repartizează petiția la titular în vederea propunerii unei soluții.

În examinarea și soluționarea lucrărilor se au în vedere Constituția României, legislația incidentă actualizată, doctrina de specialitate relevantă și consacrată, jurisprudența Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și practica instituției Avocatului Poporului.

Potrivit Ordinului nr. 49 din 20 octombrie 2011 și nr. 13 din 20 martie 2013 ale Avocatului Poporului, în cazul petițiilor prin care se solicită Avocatului Poporului sesizarea directă a Curții Constituționale cu o excepție de neconstituționalitate, după examinarea petiției, titularul lucrării supune aprobării Avocatului Poporului o Notă avizată de adjunctul Avocatului Poporului, cu una dintre următoarele propuneri:

- de sesizare a Curții Constituționale - în situația aprobării, sesizarea Curții Constituționale va fi semnată de Avocatul Poporului și avizată de adjunctul Avocatului Poporului, iar răspunsul către petent va fi semnat de către adjunctul Avocatului Poporului sau

- de a nu sesiza Curtea Constituțională - răspunsul către petent va fi semnat de Adjunctul Avocatului Poporului. În răspunsul motivat către petent, acesta va fi informat că din analiza nu au fost identificate temeiuri pentru sesizarea Curții Constituționale.

Pentru o evidență unitară a solicitărilor privind ridicarea excepțiilor de neconstituționalitate, în afara sistemului electronic, se va înființa un registru general al petițiilor formulate în acest sens, care se va completa sub aspectul modului de soluționare de către persoana de la registratură sub îndrumarea câte unei persoane din cadrul domeniilor de specializare, desemnată de adjuncții Avocatului Poporului.

Birourile teritoriale care primesc petiții prin care se solicită ridicarea directă a excepției de neconstituționalitate de către Avocatul Poporului, le vor înainta spre competență soluționare sediului central al instituției Avocatului Poporului.

ANEXA nr. 2-Procedura soluționării petițiilor prin care se solicită promovarea unui recurs în interesul legii

În temeiul art. 514 din Codul de procedură civilă, respectiv art. 414² din Codul de procedură penală, Avocatul Poporului poate promova un recurs în interesul legii la Înalta Curte de Casație și Justiție, asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.

Pentru a se putea promova un recurs în interesul legii, este necesar ca prin hotărârile judecătorești (definitive și irevocabile) anexate petiției să se dovedească existența unei practici neunitare la nivelul țării și nu în cadrul unei singure curți de apel.

Situațiile care vor fi avute în vedere sunt următoarele:

1. în situația în care, prin petițiile formulate, se critică și se contestă temeinicia hotărârilor pronunțate într-o cauză, petenților urmează să li se aducă la cunoștință că, pe calea recursului în interesul legii nu se poate ajunge la reformarea hotărârilor atacate, decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu privire la recursul în interesul legii, neavând efecte asupra acestora, ea urmărind doar orientarea, îndrumarea pe viitor a instanțelor judecătorești în soluționarea problemelor de drept care au făcut obiectului recursului în interesul legii.

2. în cazul în care se contestă hotărâri aflate în raza teritorială a aceleiași curți de apel, se vor avea în vedere dispozițiile art. 51 lit. c) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, care stabilește ca atribuție a adunărilor generale ale judecătorilor care se organizează la instanțele judecătorești, anual sau ori de câte ori este necesar, cea privind dezbaterile problemelor de drept, precum și ale art. 11 lit. d), art. 13 lit. e), art. 15 lit. d) și art. 17 lit. d) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, este prevăzută ca atribuție a vicepreședintelui curții de apel, al tribunalului, al tribunalului specializat și al judecătoriei, coordonarea activității de unificare a practicii judiciare.

3. în situația petițiilor care sunt însoțite de cel puțin două hotărâri definitive și irevocabile ale curților de apel, titularul lucrării, are datoria să se documenteze în vederea identificării practicii neunitare, prin solicitarea de informații (practica judiciară) de la curțile de apel și prin consultarea site-urilor oficiale ale Ministerului Justiției, Înaltei Curți de Casație și Justiție și al celui aflat sub egida Consiliului Superior al Magistraturii.

4. birourile teritoriale care primesc petiții de promovare a unui recurs în interesul legii, le vor înainta Avocatului Poporului – București, spre competență soluționare.

ANEXA nr. 3- Procedura soluționării petițiilor în legătură cu care se impune sesizarea instanței de contencios administrativ

Procedura de sesizare a instanței de contencios administrativ cuprinde două etape:

A. Într-o primă etapă, titularul de lucrare analizează petiția și, în mod circumstanțiat, propune parcurgerea procedurilor impuse de Legea nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și anume:

- sesizarea autorității publice reclamate;
- efectuarea anchetei;
- propunerea emiterii unei recomandări;
- sesizarea autorității publice ierarhic superioare.

Din examinarea dispozițiilor legale în materie rezultă că sesizarea instanței de contencios administrativ de către Avocatul Poporului se poate realiza atât la solicitarea expresă a petentului, dar numai după parcurgerea procedurilor specifice Legii nr. 35/1997, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cât și din oficiu, atunci când în urma controlului realizat apreciază că ilegalitatea actului sau refuzul autorității administrative de a-și realiza atribuțiile legale nu poate fi înlăturat decât prin justiție.

În situația în care prin petiție se solicită sesizarea instanței de contencios administrativ, titularul analizează obiectul acesteia, verifică dacă petiționarul a mai adresat instituției Avocatului Poporului sesizări având același obiect și propune prin fișa petiției etapele rezolvării și proiectul de răspuns pe care îl supune spre analiză și avizare adjunctului Avocatului Poporului care coordonează domeniul de activitate din care face parte.

De asemenea, se verifică dacă sunt îndeplinite cerințele prevăzute de lege și, dacă este cazul, solicită, cu aprobarea adjunctului Avocatului Poporului, informații suplimentare, telefonic sau în scris, de la petiționar. Atunci când este necesar se poate solicita prezența petiționarului.

Titularul va aprecia dacă este cazul să se deschidă dosar și se vor solicita informații de la autoritatea publică competentă. Ulterior, în situația în care, în urma cercetărilor preliminare, rezultă

necesitatea efectuării unei anchete, titularul lucrării face propunerea de anchetă, motivată în fapt și în drept, și o supune spre avizare adjunctului Avocatului Poporului care coordonează domeniul de activitate din care face parte, iar spre aprobare Avocatului Poporului.

Potrivit aceleiași proceduri, în cazul în care, în urma cercetărilor preliminare sau a anchetei, se constată că petiția persoanei lezate este întemeiată, instituția Avocatului Poporului va sesiza autoritatea administrației publice care a încălcat drepturile petiționarului, solicitându-i în scris să reformeze sau să revoce actul administrativ și să repare prejudiciile produse, precum și să repună persoana lezată în situația anterioară. Avocatul Poporului poate emite o recomandare adresată autorității administrației publice, care a încălcat drepturile respective sau a emis actul ilegal, dacă se constată încălcarea gravă a drepturilor petiționarului sau ilegalitatea actului administrativ.

În situația în care autoritatea administrației publice în cauză își însușește recomandarea, se supune spre aprobare Avocatului Poporului sau persoanei desemnate de acesta propunerea de închidere a dosarului, în caz contrar titularul lucrării va aprecia de la caz la caz și va propune fie sesizarea autorităților ierarhic superioare, urmată de sesizarea instanței de contencios administrativ, fie în mod direct formularea unei acțiuni în instanță.

În contextul celor de mai sus, fiecare titular de lucrare, având în vedere termenul impus de *art. 11 alin. (1)* din *Legea nr. 554/2004*, după parcurgerea procedurilor impuse de *Legea nr. 35/1997*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, supune Avocatului Poporului propunerea de sesizare a instanței de contencios administrativ, cu justificarea că singura posibilitate de a înlătura ilegalitatea actului administrativ sau refuzul autorității de a-și realiza atribuțiile legale este calea judiciară.

De asemenea, se ține cont de faptul că, acțiunea în contencios administrativ se poate introduce numai în situația în care căile prevăzute de *Legea nr. 35/1997*, republicată, cu modificările și completările ulterioare nu au dus la nici un rezultat, și anume, nu au determinat autoritatea competentă să înlătore ilegalitatea actului sau aceasta refuză să-și realizeze atribuțiile legale.

Competența instituției Avocatului Poporului în domeniul contenciosului administrativ în privința actelor Guvernului: hotărâri, ordonanțe și ordonanțe de urgență.

➤ **actele administrative (normative sau individuale) emise de celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale pot face obiectul unei acțiuni în contencios administrativ** doar în măsura în care vizează încălcări ale drepturilor și libertăților persoanelor fizice și numai dacă, urmare a controlului realizat, instituția Avocatului Poporului apreciază că ilegalitatea actului sau excesul de putere al autorității administrative nu poate fi înlăturat decât prin justiție. În acest sens, potrivit *art. 1 alin. (3)* teza I din *Legea nr. 554/2004* a contenciosului administrativ, modificată și completată, „Avocatul Poporului, în urma controlului realizat, potrivit legii sale organice, dacă apreciază că ilegalitatea actului sau refuzul autorității administrative de a-și realiza atribuțiile legale nu poate fi înlăturat decât prin justiție, poate sesiza instanța competentă de contencios administrativ de la domiciliul petentului.”

➤ **ordonanțele și ordonanțele de urgență ale Guvernului pot face obiectul controlului de constituționalitate**, în aplicarea *art. 15 alin. (1) lit. f)* din *Legea nr. 35/1997*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căruia Avocatul Poporului poate sesiza direct Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate ordonanțelor.

➤ **sesizarea instanței de contencios administrativ cu privire la ilegalitatea hotărârilor, ordonanțelor și ordonanțelor de urgență ale Guvernului excedează competenței constituționale și legale a instituției Avocatului Poporului**, motivat de prevederile *art. 15 alin. (4)* teza finală din *Legea nr. 35/1997*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform căroră „Nu fac obiectul activității instituției Avocatului Poporului și vor fi respinse fără motivare petițiile privind actele și faptele (...) Guvernului, cu excepția ordonanțelor”.

B. Cea de-a doua etapă presupune redactarea cererii de chemare în judecată și susținerea acesteia în fața instanței de contencios administrativ.

– cererea de chemare în judecată urmează a fi redactată de **experții/consilierii** din cadrul Biroului contencios constituțional, juridic, resurse umane, protocol, aflat în directă subordonare a

Avocatului Poporului, în colaborare cu titularul lucrării, atât în vederea sprijinirii persoanelor fizice, cât și pentru apărarea ordinii de drept;

– reprezentarea instituției Avocatul Poporului și susținerea cererii de chemare în judecată în fața instanțelor de contencios administrativ va fi realizată în condițiile art. 12 lit. h) din Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat, de către angajații din cadrul Biroului contencios constituțional, juridic, resurse umane, protocol, aflat în directă subordonare a Avocatului Poporului.

Birourile teritoriale care primesc petiții prin care se solicită promovarea acțiunii în contencios administrativ, le vor înainta sediului central al instituției Avocatul Poporului

Procedura operațională privind circuitul petițiilor

I. Circuitul petițiilor de la Registratură la Adjuncții Avocatului Poporului

Petițiile adresate instituției Avocatul Poporului prin poștă, inclusiv cea electronică sau prin fax, precum și cele depuse personal sau prin mandatar (caz în care se solicită datele de identificare ale acestuia) se depun la registratură, unde, în aceeași zi, sunt înregistrate în registrul general de intrare-ieșire a corespondenței și în sistemul electronic (prin completarea rubricilor referitoare la nume, prenume, adresă de domiciliu, județ) și altele, primesc număr și dată de înregistrare.

Petițiile depuse la serviciul audiențe și cele consemnate la serviciul dispecerat, pe formularele tip din Anexele 2 și 3 din Regulamentul de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, vor fi depuse la registratură pentru înregistrare. **Cu ocazia audiențelor acordate, petiționarilor li se vor solicita numerele de telefon, care se vor completa la rubrica „Observații” din registrul de audiențe, iar în cazul petițiilor depuse la serviciul de audiențe, petiționarului i se va solicita ca în petiție să precizeze numărul de telefon sau un alt număr de contact.**

Sesizările din oficiu se înregistrează în registrul general de intrare ieșire a corespondenței, în registrul special al sesizărilor din oficiu, precum și în sistem electronic (cu mențiunea: SESIZARE DIN OFICIU), urmând procedura soluționării petițiilor.

Petițiile primite de la birourile teritoriale spre competentă soluționare vor primi număr de înregistrare, fiind incluse în statistica sediului central pentru a se evita raportarea dublă cu birourile teritoriale, în timp ce petițiile transmise numai pentru efectuarea de anchete sau sesizări la autoritățile publice, deși vor primi număr de înregistrare vor fi incluse numai în statistica birourilor teritoriale.

După înregistrare, petițiile se transmit electronic și se predau de la registratură șefului de cabinet/persoanei desemnate pe bază de condictă, prin curier/persoana desemnată, în vederea înaintării lor la adjunctul Avocatului Poporului responsabil să le repartizeze pe domenii de specializare sau Avocatului

Poporului, după care se întorc la șeful de cabinet. În situația în care obiectul unei petiții vizează două sau mai multe domenii de activitate, adjunctul Avocatului Poporului responsabil cu repartizarea petițiilor va desemna domeniul de specializare responsabil cu soluționarea petiției, urmând ca celelalte domenii să colaboreze. Schimbarea titularului petiției în cadrul domeniului de activitate se realizează în baza aprobării adjunctului Avocatului Poporului, iar între domeniile de activitate se realizează pe baza aprobărilor adjunctilor Avocatului Poporului.

Înainte de repartizarea petițiilor pe domeniile de activitate, acestea vor fi verificate de adjunctul Avocatului Poporului responsabil împreună cu persoana desemnată, pentru a se identifica petiționarii care au mai sesizat anterior instituția Avocatul Poporului asupra aceluiași aspect. În cazul în care, *după trimiterea răspunsului*, petentul revine cu o altă petiție, cu același conținut, fără a aduce noi dovezi, petentului i se va comunica că ne menținem punctul de vedere transmis anterior, cu precizarea că dacă petițiile ulterioare având același obiect nu vor fi însoțite de noi dovezi, acestea vor fi clasate.

II. Circuitul petițiilor între Avocatul Poporului, adjunctii Avocatului Poporului și titularii lucrărilor

Șeful de cabinet/persoana desemnată, după verificarea petițiilor, le înaintează adjunctilor Avocatului Poporului pentru a fi repartizate titularilor din domeniile de activitate, fiind operate și în sistem electronic. Primirea petițiilor de la șeful de cabinet/persoana desemnată la titulari (experți/consilieri) se realizează pe bază de condică și sub semnătură.

Petițiile se soluționează de către titularul de lucrare, în domeniile de specializare conform **Procedurii de soluționare a petițiilor**.

După întocmirea proiectului de răspuns și a fișei petiției, titularul lucrării operează electronic soluționarea petiției prin completarea rubricilor referitoare la: nume, prenume petent, adresă de domiciliu, județ, sex, drept încălcat, domeniu de specializare. Titularul lucrării predă petițiile prin curier și pe bază de semnătură Șefului de cabinet, care le va înainta spre semnare adjunctilor Avocatului Poporului pe domenii de specializare.

Adjuncții Avocatului Poporului examinează proiectele de răspuns și sesizările autorităților publice, iar după aprobarea/semnarea acestora operează în sistemul electronic aprobarea petițiilor. După modificarea sau aprobarea proiectelor de răspuns, șeful de cabinet/persoana desemnată le predă titularilor lucrărilor pe bază de condică, iar aceștia le înapoiază pentru a fi expediate prin curier/persoana a desemnată la registratură, iar ulterior la biroul de expediții.

Se vor semna de către adjunctii Avocatului Poporului: adresele către secretarii de stat și persoanele asimilate acestora; adresele către primarii sectoarelor municipiului București, primarii orașelor și comunelor; adresele către directorii generali și directorii din cadrul autorităților publice

centrale și locale; directorii regiilor autonome; adresele către procurorii generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel, prim-procurorii parchetelor de pe lângă tribunale și judecătorii; adresele către Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și serviciile teritoriale ale acestora; președinții instanțelor de judecată (judecătorii, tribunale, curți de apel), cu excepția acțiunilor în contencios administrativ.

Se vor înainta spre aprobare Avocatului Poporului propunerile de răspuns pentru petițiile în care se solicită: ridicarea directă a excepției de neconstituționalitate cu propunerea de sesizare sau nesesizare a Curții Constituționale; promovarea recursului în interesul legii; promovarea acțiunii în contencios administrativ, după epuizarea etapelor stabilite prin procedura de soluționare a petițiilor.

Se vor semna de Avocatul Poporului adresele către: Parlament, Președintele României, Guvern (Primul-ministru și miniștrii), Procurorul General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție; președintele Consiliului Superior al Magistraturii; adresele către Primarul General al Municipiului București; președintele Curții Constituționale; președintele Consiliului Legislativ; conducătorii instituțiilor cu statut autonom și independent (spre exemplu, procurorii șefi ai Direcției Naționale Anticorupție, președintele Agenției Naționale de Integritate etc); adresele ce privesc relațiile externe; ordine, recomandări, rapoarte anuale, rapoarte speciale, delegații, împuterniciri, precum și alte adrese pe care acesta le consideră necesare a le semna.

După aprobarea de către Avocatul Poporului a răspunsurilor formulate și a sesizărilor adresate autorităților publice, șeful de cabinet/persoana desemnată predă pe bază de condică și pe bază de semnătură petițiile titularilor lucrărilor, iar aceștia le înapoiază pentru a fi expediate.

Evidența individuală a petițiilor se va realiza de către consilierii/expertii instituției Avocatul Poporului în baza unei condici personale, din care să rezulte: data înregistrării petiției; data predării la titular; data primirii lucrării de la titular în vederea avizării de către adjunct; data expedierii răspunsului către petent; data închiderii lucrării; observații.

III. Circuitul petițiilor de la șeful de cabinet/persoana desemnată la registratură și arhivă

În vederea expedierii, răspunsurile la petiții și sesizările adresate autorităților publice vor fi înregistrate în Registrul general de intrare-ieșire a corespondenței, vor primi număr de ieșire și vor fi predate prin curier pe bază de condică biroului expediții, unde primesc ștampilă, nr. de ieșire, dată. Corespondența se introduce în plic cu antetul instituției, se înregistrează la mașina de francat și se trimite la poștă prin curier sau prin poșta militară (în cazul sesizării autorităților publice) sau prin poștă

electronică de la Cabinetul Avocatului Poporului. Recomandările, dosarele, anchetele efectuate, petițiile referitoare la ridicarea directă a excepțiilor de neconstituționalitate, promovarea recursului în interesul legii, promovarea acțiunii în contencios administrativ și petițiile în care se reclamă fapte de corupție vor fi înregistrate în Registrele speciale ale instituției (registre pentru recomandări, anchete, dosare, fapte de corupție). În dosarele deschise toate documentele întocmite de titularul lucrării vor lua numărul de înregistrare al petiției (spre exemplu, recomandări, împuterniciri ș.a.).

Petițiile care nu au făcut obiectul de activitate al instituției Avocatul Poporului, având anexat în copie răspunsul comunicat petiționarului, vor fi prelucrate (perforate și îndosariate) și depozitate la arhivă, urmând a fi predate la sfârșitul anului, conform legii.

Petițiile în privința cărora s-au efectuat demersuri la autoritățile publice, având anexate în copie răspunsurile către petenți și sesizările adresate autorităților publice, vor fi predate de la serviciul expediții de către curier/persoana desemnată, pe bază de semnătură titularilor lucrărilor, care le vor avea în păstrare până la data finalizării. Dosarele vor fi predate la arhivă în baza unui proces-verbal de predare-primire la sfârșitul anului.

Cu ocazia ultimului răspuns transmis petiționarului, titularul lucrării procedează la **închiderea dosarului, pe baza unui referat de închidere, semnat de adjunctul Avocatului Poporului care coordonează domeniul de activitate.** În acest sens, registratura operează în registrul de dosare menționând închiderea dosarului favorabil sau nefavorabil.

IV. Circuitul răspunsurilor și adreselor primite de la autoritățile și instituțiile publice

Răspunsurile primite de la autoritățile și instituțiile publice sesizate, indiferent de forma în care acestea au fost transmise (prin poștă, fax sau e-mail) se vor înregistra în aceeași zi la registratura instituției și apoi vor fi **predate pe bază de semnătură titularului lucrării, prin curier/persoană desemnată.**

În cazul în care pe adresa instituției se primesc răspunsuri la sesizări, la care nu se poate identifica titularul lucrării, acestea vor fi înregistrate la registratura instituției, iar adjunctul Avocatului Poporului sau persoana care repartizează petițiile va transmite șefului de cabinet astfel de răspunsuri. Acesta din urmă sau o persoană desemnată va transmite documentul la toate departamentele în vederea identificării dosarului sau lucrării. Dacă nu se identifică lucrarea la care ar trebui atașat răspunsul primit din partea autorităților publice, astfel de documente vor fi păstrate timp de un an - într-un dosar special, la compartimentul arhivă.

Procedura privind circuitul răspunsurilor și adreselor primite se aplică și la birourile teritoriale, adaptată la specificul unui birou teritorial.

Pentru perioada concediilor, adjuncții Avocatului Poporului vor desemna în scris un expert/consilier din cadrul aceluiași domeniu de activitate care îi vor înlocui, iar la birourile teritoriale concediile vor fi efectuate sub condiția asigurării permanenței întregii activități de către celălalt expert/consilier al biroului teritorial. Atât cererile de concediu ale experților/consilierilor de la sediul central al instituției Avocatul Poporului, cât și de la birourile teritoriale, vor fi avizate de adjuncții Avocatului Poporului și aprobate de Avocatul Poporului.

V. Circuitul petițiilor adresate birourilor teritoriale

Petițiile primite de birourile teritoriale urmează procedura de înregistrare și soluționare stabilită pentru petițiile primite la sediul central. Astfel, petițiile se înregistrează în registrul general de intrare-ieșire a corespondenței biroului teritorial și în sistemul electronic, primesc număr și dată de înregistrare, se repartizează spre soluționare de către coordonatorul biroului teritorial pe bază de condică consilierilor/expertilor din cadrul acestora, după ce acestea au fost verificate pentru a se identifica petiționarii care au mai sesizat anterior biroul teritorial și, în măsura în care este posibil, sediul central al instituției Avocatul Poporului.

Coordonatorul biroului teritorial desemnat de Avocatul Poporului semnează: răspunsurile către petenți și către autoritățile publice sesizate de biroul teritorial; avizează propunerile de sesizări din oficiu și Notele pentru soluționarea petițiilor transmise sediului central al instituției Avocatul Poporului; referatele de închidere a dosarelor; corespondența cu sediul central al instituției Avocatul Poporului și orice altă corespondență din dispoziția Avocatului Poporului.

Coordonatorul biroului teritorial semnează adresele către: prefecți; președinții Consiliilor județene; primarii de orașe și de comune din raza teritorială de activitate a acestora; directorii și directorii generali ai autorităților administrative autonome locale, ai regiilor autonome sau entităților care realizează servicii publice aflate sub autoritatea administrației publice locale și județene din localitățile arondate.

În situația în care, pentru soluționarea unui dosar deschis de un birou teritorial al instituției Avocatul Poporului sunt necesare demersuri pentru care adresele se semnează de Avocatul Poporului sau de un adjunct al Avocatului Poporului, titularul dosarului va întocmi o Notă cuprinzând în sinteză obiectul sesizării formulate de petent, demersurile întreprinse de biroul teritorial și răspunsurile primite de autoritățile publice sesizate (anexate în copie), precum și propunerea demersului ce urmează a fi întreprins, la care se atașează proiectul adresei ce urmează a fi transmis autorității publice și proiectul răspunsului către petent. Nota va fi avizată de coordonatorul biroului teritorial și va fi înaintată

adjunctului Avocatului Poporului responsabil pentru problema care face obiectul petiției. Orice modificare adusă Notei sau proiectelor de adrese sau răspunsuri către petenți vor fi realizate de către titularii lucrărilor de la birourile teritoriale sub îndrumarea Adjunctului Avocatului Poporului care avizează Nota.

Dosarul biroului teritorial cuprinzând demersurile întreprinse la sediul central al instituției Avocatul Poporului va fi repartizat de adjunctul Avocatului Poporului care a avizat demersurile întreprinse unui titular din cadrul domeniului său de activitate din sediul central, care va urmări primirea și comunicarea răspunsurilor transmise de autoritățile publice sesizate către titularul lucrării din cadrul biroului teritorial.

Închiderea dosarului va fi aprobată de Avocatul Poporului, iar răspunsul final către petent și referatul de închidere al dosarului constituit de biroul teritorial vor fi realizate de către titularul petiției biroului teritorial, avizate de coordonatorul biroului teritorial și aprobate de adjunctul Avocatului Poporului responsabil pentru problema ce face obiectul petiției. Dosarele în care urmează a fi întreprinse demersuri la nivelul sediului central al instituției Avocatul Poporului, dar deschise la nivelul birourilor teritoriale, vor rămâne înregistrate ca dosare numai în cadrul birourilor teritoriale.

VI. Arhivarea petițiilor și a altor documente

La închiderea anului calendaristic, petițiile (grupate potrivit problematicii și a termenelor de păstrare), precum și rapoartele speciale, sesizările din oficiu, se depun la arhiva instituției, în baza Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996.

Predarea-primirea în gestiunea arhivei se face pe bază de listă de inventar și proces-verbal de predare-primire.

Intrarea în arhivă se consemnează în registrul de evidență curentă al arhivei, după verificarea fiecărui dosar în parte, dacă este în concordanță cu inventarul. Dosarele se aranjează la raft după un criteriu prestabilit, structural-cronologic sau cronologic-structural și organizării depozitului de arhivă.

La cerere, se pot scoate dosare din arhivă pe bază de semnătură și consemnare într-un registru, pentru reexaminarea lor, eliberarea de copii ș.a.

La expirarea termenelor de păstrare al dosarelor cu documente, se întocmește un proces-verbal de selecționare cu avizul comisiei de selecționare a documentelor la nivel de instituție, cu aprobarea conducerii instituției și confirmarea Arhivelor Naționale, conform Instrucțiunilor privind activitatea de arhivă aprobată de conducerea Arhivelor Naționale.

Pe baza acestui proces-verbal cu toate avizele primite, dosarele se pot da la casat, prin intermediul unei firme de maculatură autorizată.

Rapoartele speciale și sesizările din oficiu au termen de păstrare permanent.

Dosarele cu petiții care au necesitat anchete și/sau recomandări se păstrează 15 ani, conform Nomenclatorului arhivistic al instituției Avocatul Poporului, aprobat prin Ordinul Avocatului Poporului nr. 19/2011.

Dosarele cu petiții simple (fără anchete sau recomandări), precum și petițiile fără deschidere de dosar se păstrează timp de 5 ani.

Dosarele cu termen de păstrare permanent, se păstrează la arhiva instituției 30 de ani, după care se depun cu proces-verbal și liste de inventar, în vederea păstrării permanente, la Arhivele Naționale.